

MÁRIA-LAK

DAS WOHNGEBÄUDE MARIA

VILLA MARIA

1928 -ban építtette dr. Telegdi Sándor apatini, repatriált ügyvéd. A bérleményként hasznosított villaszerű épületben lakott – többek között – Juhász Pál gimnáziumi hittanár is, akinél neves zeneszerzőnk, Kodály Zoltán a második világháború után 1945. november vége és 1946. január eleje között feleségével, Emma asszonnyal „menedéket kapott”. Kodály dombóvári tartózkodását Péczely László gimnáziumi tanárnak köszönhetjük, akinek testvére, Péczely Attila népdalgyűjtő szoros barátságot ápolt a zeneszerzővel.

Kodály Zoltán itt találkozott Péczely László leányával, az akkor ötéves Saroltával, aki egy Kodály tiszteletére megrendezett helyi népdalversenyen megszerezte az első helyet 83 magyar népdal ismeretével. Kodály dombóvári tartózkodása idején dolgozott „Czinka Panna” című művén, valamint bekapcsolódott a település zenei életébe is.

Az egykori bérház alsó szintjén hajdanán üzletek is helyet kaptak.

A Mária-lak elnevezést vallási okokra vezethetjük vissza, hiszen Telegdi élettörténetében nem találkozunk Mária elnevezéssel. Mária a várandós anyák, a szegények, a szükségben szenvedők és a halottak oltalmazója, így hát valószínűsíthetően a család gyermektelensége és Mária tisztelete iránt érzett kötelezettségből nevezte el az épületet.

Jelenleg az Önkormányzat tulajdonában áll és bérlakási funkciókat tölt be, valamint a földszinten orvosi rendelő található.

FORRÁS • QUELLE • SOURCE
Takács Istvánné – interjú

Der aus Apatin (heute in Serbien) heimgekehrte Rechtsanwalt Sándor dr. Teleki, ließ das Wohngebäude bauen. In dem als Mietobjekt benutzte Gebäude, das einer Villa ähnelte, wohnte – unter anderem – auch der Religionslehrer des Gymnasiums Pál Juhász, bei dem der berühmte ungarische Komponist Zoltán Kodály mit seiner Frau Emma nach dem zweiten Weltkrieg zwischen Ende November 1945 und Anfang Januar 1946 „Asyl bekamen”. Der Aufenthalt von Kodály in Dombóvár ist dem Gymnasiallehrer László Péczely zu verdanken, dessen Bruder der Volksliedersammler Attila Péczely eine enge Beziehung zum Komponisten hatte.

Zoltán Kodály traf hier die Tochter von László Péczely, die damals 5 jährige Sarolt. Sie gewann den ersten Preis bei dem zu Ehren von Kodály organisierten Volksliedwettbewerb, wosie 83 ungarische Volkslieder kannte. Während des Aufenthaltes von Kodály in Dombóvár arbeitete an seinem Werk „Czinka Panna” und war auch im musikalischen Leben der Stadt tätig. Im unteren Geschoss des ehemaligen Mietshauses wurden auch Geschäfte untergebracht.

Die Bezeichnung Wohngebäude Maria ist auf religiöse Gründe zurückzuführen, weil in der Lebensgeschichte von Telegdi die Bezeichnung Maria nicht zu finden ist. Maria ist die Schirmherrin der schwangeren Mütter, der Armen, der im Not leidenden und der Toten. Wahrscheinlich wurde das Gebäude wegen der Kinderlosigkeit der Familie und aus einer Verpflichtung zu Ehren von Maria bezeichnet.

Zurzeit ist es im Besitz der Selbstverwaltung und funktioniert als Mietshaus. Im Erdgeschoss befindet sich eine Arztpraxis.

It was built by dr. Sándor Telegdi, a repatriated attorney-at-law from Apatin in 1928. This villa-type building—used as leasehold property—was occupied, inter alia, by grammar school professor of divinity Pál Juhász, “providing refuge” to famous Hungarian composer Zoltán Kodály and his wife, Lady Emma, between late November 1945 and early January 1946. Kodály’s stay at Dombóvár is owing to grammar school professor László Péczely, whose brother Attila Péczely, collector of folk songs, was a close friend of the composer.

This was where Zoltán Kodály met Sarolta, László Péczely’s daughter, 5 years old at the time, who came first at a local folk song competition organized in the honour of Kodály by knowing 83 Hungarian folk songs. While Kodály stayed at Dombóvár, he worked on his composition titled Panna Czinka, and also joined in the musical life of the settlement.

The former leasehold building also had shops on the ground floor in days of yore.

The name Villa Maria can be traced back to religious reasons as there are no references to a person named Maria in Telegdi’s biography. Mary is the guardian of expectant mothers, the poor, those in need, and the dead, so the building was probably named as Villa Maria by reason of the family being childless and a sense of obligation to worship Mary.

At present, it is owned by the Municipality and functions as apartment housing, with a doctor’s surgery on the ground floor.

